

Beleidsplan stichting “Het Réveil Archief”

Achtergrond

Het Réveil beoogde een herleving op geestelijk en kerkelijk gebied, maar had ook zijn uitstraling op maatschappelijk en politiek terrein. Er bestond een verwantschap met soortgelijke bewegingen in het buitenland, zoals de Duitse “Erweckung”, de Engelse en Schotse “Evangelical Revival”, en vooral de Réveilbewegingen in Frankrijk en Zwitserland. De wortels van deze beweging als internationaal verschijnsel liggen in het Piëtisme, het Methodisme en de vroege Romantiek.

“Het Réveil nam in Nederland een eigen nationale, orthodox-protestantse vorm aan en heeft gedurende de periode 1820-1860 grote invloed op het geestelijke en maatschappelijke leven uitgeoefend. Vader van het Réveil was Willem Bilderdijk. Twee hoofdfiguren waren de bevlogen profetische Isaïa da Costa en de introverte, bevindelijke Willem de Clercq. Meer in de schaduw speelde Abraham Capodose een niet onbelangrijke rol” (G. Harinck e.a., 2005).

In het Réveil laat zich iets herkennen van een protest tegen het optimisme van het Verlichtingsdenken met zijn nadruk op de haast onbeperkte mogelijkheden van de mens om een betere wereld tot stand te brengen. De aanhangers van het Réveil verwachtten veeleer een vernieuwing van de wereld langs een weg van innerlijke, door Christus gewekte verandering van het individu en daardoor ook van de gemeenschap.

Het bleef niet bij ideeën. Het Réveil kenmerkte zich door sociaal-filantropische bewogenheid in een tijd, waarin (afgezien van het kerkelijk diaconaat) nog slechts weinig voorzieningen bestonden voor de zwakkeren in de samenleving. Er werd praktisch werk verricht: bestrijding van alcoholisme, strijd voor de afschaffing van de slavernij, het stichten van tehuizen voor kinderen en ongehuwde moeders. In sommige opzichten was het Réveil conservatief. Maar anderzijds had het vanuit zijn religieuze wortels een hoog toekomstideaal, dat leidde tot kritiek op het vaak zelfgenoegzaam karakter van de negentiende-eeuwse burgerlijke cultuur in Nederland.

Doel van de stichting “Het Réveil Archief”

Stichting “Het Réveil Archief” is opgericht in 1930. De stichting verzamelt en beheert een veelheid aan materiaal van en over het negentiende-eeuwse Réveil, en maakt dit materiaal toegankelijk. Dit archief is dienstbaar aan de bestudering van deze beweging en, meer in het algemeen, van het geestelijk en sociale leven binnen het Nederlandse Protestantisme in de negentiende eeuw. Het door de stichting beheerde archief bevindt zich in de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam.

Hoe bereiken wij ons doel?

De activiteiten van de stichting zijn als volgt in te delen:

- **Collectievorming:** Het verzamelen en beheren van het materiaal vraagt bekendheid en toegankelijkheid van de stichting “Het Réveil Archief” zodat eigenaren van archieven, die deze willen overdragen ook daadwerkelijk bij de stichting “Het Réveil Archief” terecht komen. Daarnaast vraagt het zorgvuldige selectie van wat wel en wat niet bij het archief hoort.

- **Onderzoek en ontsluiten van bronnen:** Op basis van het verzamelde materiaal kunnen publicaties verzorgd worden. Dit kan in de vorm van transcripties, zoals bij het dagboek van Willem de Clercq, maar ook door materiaal te bewerken.
- **Studiedagen:** de stichting organiseert om het jaar studiedagen met aan het Revéil gelieerde thema's. Door de stichting uitgenodigde sprekers spreken over deze thema's tijdens de studiedag, waar zowel donateurs als ook andere belangstellenden aan deelnemen.

Het financieel beheer

Het dagelijks beheer van de administratie is in handen van de penningmeester. In jaren dat er geen bijzondere projecten lopen, heeft de stichting een bescheiden begroting. Jaarlijks wordt de financiële verantwoording over het afgelopen boekjaar ter goedkeuring aangeboden aan het gehele bestuur in een bestuursvergadering.

De stichting onderschrijft het algemeen geldende CBF principe "de instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverzorging en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten", maar zij is door haar geringe omvang beperkt in haar mogelijkheden. Uiteraard kunnen donateurs en andere belanghebbenden te allen tijd informatie over het reilen en zeilen van de stichting bij het bestuur inwinnen. Donateurs kunnen zich tevens aanmelden als lid van de kascontrolecommissie om de cijfers van de stichting in detail in te zien.

Werving van gelden

De inkomsten van de stichting bestaan uit de:

1. rente van het stichtingskapitaal,
2. bijdragen en giften,
3. subsidies,
4. erfstellingen en legaten, alsmede
5. de opbrengst van publicaties.

Verreweg de meeste opbrengsten komen uit de categorieën 2. en 3. (meer dan 90%) waarvan de inkomsten als volgt onder te verdelen zijn:

- Bijdragen van de donateurs. De minimum bijdrage van donateurs bedraagt € 12,50. Met deze bijdragen worden de lopende kosten van het verzamelen en beheren van het materiaal en de organisatie van de studiedagen gedekt. De donateurs ontvangen jaarlijks een verslag met daarin o.a. de belangrijkste aanwinsten, publicaties en aankondiging van de studiedag.
- Bijdragen van niet-donateurs die deelnemen aan de studiedagen.
- Bijdragen van sponsors. Voor specifieke projecten zoals de ontsluiting van het dagboek van Willem de Clercq wordt een plan opgesteld op basis waarvan de stichting bij andere partijen fondsen werft.

Geormerkte bijdragen van donateurs, erflaters of sponsors (met een bijzonder doel of ten behoeve van een specifiek project), zullen worden opgenomen in een apart te presenteren bestemmingsfonds en als zodanig in de financiële verantwoording zichtbaar zijn.

Bestedingen uit een bestemmingsfonds zullen uitsluitend gedaan worden in het kader van de opgegeven oormerking.

Besteding van gelden

De stichting onderschrijft het algemeen geldende CBF principe “de instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling”.

De besteding van gelden aan projecten gebeurt niet eerder dan na goedkeuring door het bestuur van de stichting. Deze goedkeuring kan pas verleend worden na toetsing van een project en de uitgaven aan de doelstellingen van de stichting als omschreven in de statuten.

De uitgaven voor beheer en administratie worden besteed in lijn met de goedgekeurde begroting. Deze kosten worden zo laag mogelijk gehouden. Zo ontvangen de leden van het bestuur geen beloning of onkostenvergoeding voor hun werk. De enige bestuurskosten die de stichting kent, zijn de kosten bij afscheid van bestuursleden. In deze gevallen komen de uitgaven voor een afscheidsdiner van de vertrekkende bestuursleden en hun partner ten laste van de stichting.

Beheer van het vermogen

Als stichting heeft “Het Réveil-Archief” geen winstoogmerk. Het beleid van de stichting is er dan ook op gericht een beperkt vermogen aan te houden waaruit eventuele schommelingen in inkomsten en uitgaven in de jaren opgevangen kunnen worden. Hiertoe wordt uitgegaan van een continuïteitsreserve van € 5.000,-, ter grootte van de lasten van de stichting voor twee jaar.

Tijdelijk overtollige gelden zullen niet worden belegd, maar uitsluitend worden aangehouden op een spaarrekening die valt onder het Nederlandse depositogarantie-stelsel.